

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2012, Volume: 7, Number: 3, Article Number: 1C0552

NWSA-EDUCATION SCIENCES

Received: March 2012

Accepted: July 2012

Series : 1C

ISSN : 1308-7274

© 2010 www.newwsa.com

Hülya Gür

Balikesir University

hgur@balikesir.edu.tr

Balikesir-Turkey

**ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMEN VE ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ İLE İLGİLİ
METAFORLARI: KOSOVA ÖRNEĞİ**

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, öğretmen ve öğretmenlik mesleği kavramlarını metaforları kullanarak incelemektir. Açık uçlu anket kullanılarak veriler nitel olarak toplanmıştır. Kosovalı öğretmen adaylarından "Öğretmen bir çiçek/renk/hayvan olsaydı, hangi çiçek renk/hayvan olurdu, neden?" ifadesini cevaplamaları istenmiştir. Veriler içerik analizi yöntemiyle incelenmiş ve yorumlanmıştır. Metaforların tümü 11 öğretmen tipi kategorisi altında toplanmıştır. ME2 ve OÖ1 öğretmenliği adayları rehber öğretmen tipi için metaforlar belirtirken, SÖ3 ve SÖ4 öğretmen adayları daha çok otoriter öğretmen tipini ifade eden metaforlar belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmen adayları "öğretmenin" bilgi kaynağı ve dağıtıcısı, anne/baba, rehber ve çevresini aydınlatan kişi olduğu metaforlarını kabul ederken; bahçıvan, otoriter kişi, gardiyan metaforlarını ise tercih etmemişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Metafor, Öğretmen, Öğretmenlik Mesleği, Öğretmen Adayları, Kosova

**TEACHER AND TEACHING-PROFESSION METAPHORS OF PRE-SERVICE TEACHER
TRAINEES: THE CASE OF KOSOVO**

ABSTRACT

The aim of this study is to examine to the "teacher" and "teaching profession" with using metaphors. The methods of the study are survey and qualitative analysis. The teacher trainee of Kosovo's completing the statement: "If a teacher was a flower/an animal/a plant, what would it be and why" The content analysis technique is used to analyze and interpret the datum. All metaphors were classified under 11 different types of teacher categories. Although ME2 and OÖ1 teacher trainees prefer "teacher being a guider", SÖ3 and SÖ4 teacher trainees prefer "a teacher being an authoritarian". The metaphor of a teacher being a caring, a parent, a guide, a source of knowledge has moderately considered by all teacher trainees. The metaphor of a teacher being a gardener, an authoritarian, a prison officer has never been considered by all participants. Teacher trainee's program might be given importance teachers being educated as guider, adviser and coaches.

Keywords: Metaphor, Teacher, Teaching-Profession, Pre-Service Teachers, Kosovo

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Avrupa'nın güney doğusunda Balkanlarda yer alan Kosova, 10.800 km² yüzölçümlü en genç ülkedir. Kosova'da Türkçe öğretim Osmanlı Türklerinin 1455 yılında Kosova'yı fethederek bölgeye yerleşip yönetim organlarını kurmasıyla başlamış, yaklaşık 457 yıl sonra 1912 yılında Osmanlı yönetiminin bu topraklardan çekilmesiyle sona ermiştir (Koro, 1999). Bundan sonraki dönemlerde Türk toplumu anadilde eğitim hakkını elde etme ve sürdürme çabası içinde olmuştur (Sofuoğlu ve Topsakal, 1997). Osmanlı devleti 457 yıl hüküm sürdüğü Balkanlarda özellikle Kosova'da öğretmen yetiştirmeye büyük önem vermiştir. Kosova'da Türkler yüzyıllardır yaşamakta ve yaşadıkları süre içerisinde de Türkçe eğitimini bazı dönemlerde kesintiye uğramakla birlikte günümüze kadar devam ettirmiştir (Ergül, 2009). Türkçe eğitimin sürdürülmesi için sınıf öğretmenlerine ve onların yetirmiş olduğu bireylere ihtiyaç vardır. Kosova'da yaşayan Türk toplumu için Türkçe eğitim hem kendileri ve hem de diğer Türk dünyası için önemlidir. Bu nedenle, Türkiye Cumhuriyetinin Kosova'da uyguladığı iki proje vardır; "Büyük Öğrenci Projesi" ve "Türkoloji Projesi" dir. Türkoloji Projesi kapsamında, Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlığa bağlı TİKA (Türk İşbirliği Kalkındırma Dairesi Başkanlığı) aracılığıyla 2003-2004 eğitim-öğretim yılında özel bir protokol ile Priştine Üniversitesi Prizren Eğitim Fakültesi bünyesinde Türkçe Sınıf Öğretmenliği Bölümü açmıştır. 2010 yılından itibaren Matematik-Enformatik Öğretmenliği ve Okul Öncesi Öğretmenliği bölümlerinde eğitim verilmektedir. Seçmeli dersler hariç eğitim dili Türkçedir. Bölümün eğitim-öğretim etkinlikleri TİKA (2012 den itibaren Yunus Emre Enstitüsü tarafından) tarafından görevlendirilen öğretim elemanları ve Türkiye'deki fakültelerden mezun Kosovalı öğretim elemanları tarafından sürdürülmektedir. Öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin eğitim kalitelerinin yükseltilmesine ihtiyaç vardır. Öğretmenlere olan ihtiyaçlar göz önüne alınırsa öğretmen adaylarının öğretmen ve öğretmenlik mesleği konularındaki metaforlar ile ilgili çalışma yapılarak yetiştirilecek öğretmenlerin inançlarının belirlenmesi ile eğitimin planlanması ve öğretmen yetiştirme politikasının yeniden gözden geçirilmesi sağlanacaktır.

Öğretmen adaylarının inançlarının incelenmesi ilginç ve güçlü araştırma konularıdır. Etkili öğretmen eğitimini geliştirmede öğretmen adaylarının inanç sistemlerinin incelenmesinde metaforlar güçlü birer araçtır (Reeder vd. 2009). Metafor terimi Yunancada çok karmaşık terimlerin tanımlanmasında "bir şeyin karşılığını aktarmak" veya "transfer etmek" tir (Presmeg,1998). Farklı sözlüklerde ise iki şeyi karşılaştırma, temel benzerlikleri kullanma şeklinde tanımlanmıştır (Dur, 2006). Türk Dil Kurumu sözlüğünde ise mecaz anlamında; "bir ilgi veya benzetme sonucu gerçek anlamından başka anlamda kullanılan söz; bir kelimeyi veya kavramı kabul edilenin dışında başka anlamlara gelecek biçimde kullanma" (<http://www.tdk.gov.tr>) şeklinde tanımlanmıştır.

Metafor kavramsal olarak, kavram ve bilgi alanı ile kelimeler arasında ilişki kurmaktır (Heywood vd. 2002). Metafor, imajların meydana getirilmesinde ve yeniden yapılandırılmasında, eğitimsel faaliyetlerde ihtiyaçların belirlenip anlamlandırılmasında yardımcı olmaktadır (Levine, 2005). Metaforlar (benzetmeler, mecazlar) olayların oluşumu ve işleyişi hakkında düşüncelerimizi yapılandıran, yönlendiren ve kontrol eden en güçlü zihinsel araçlardan biridir (Saban, 2004). Dolayısıyla bir kavrama ilişkin algılarımızı metaforlar şekillendirirler. Böylece kavramlar daha kolay anlaşılabilir yorumlanıp kavramların nasıl algılandığının ortaya çıkarılması sağlanır (Cerit, 2008; Rızvanoğlu, 2007). Metaforlar, yeni bilginin daha önce bilinen eski bilgilerle benzerliklerini bularak ilişkiler kurulmasını sağlar

ve böylece, yeni bilginin somut olarak açıklanmasına yardım eder (Senemoğlu, 2007: 564). Metaforlar, genellikle söz sanatı sayılsa da daha fazla anlam taşırlar. Metafor kullanımı, genel olarak dünyayı nasıl kavradığımızı ifade eder. Metaforlar dil bilimcilerinin olduğu kadar eğitim alanında çalışan araştırmacıların da herhangi bir olguyu anlamada sık kullandıkları yollardan birisi olmuştur. Metaforların eğitimcilere ve öğrenenlere birçok avantajı vardır (Sterenberg, 2008). Eğitimin her alanında örneğin program geliştirme ve plânlamada; öğretim alanında öğrenmeyi teşvik etme ve yaratıcı düşünceyi geliştirmede başvurulmaktadır (Arslan ve Bayrakçı, 2006). Bu nedenle son yıllarda metaforların bir araştırma aracı olarak kullanıldığı araştırmalar artmaktadır (Reeder vd. 2009). Forceville (2002:2), herhangi bir şeyin metafor olarak kabul görmesi için şu üç sorunun yanıtlanması gerekmektedir: 1- Metaforun konusu nedir? 2- Metaforun kaynağı nedir? 3- Metaforun kaynağından konusuna atfedilmesi düşünülen özellikler nelerdir? Bu ilişkiyi Saban (2004, s.2) bir örnekle şöyle ifade etmiştir: *Metaforun konusu* (örneğin, "Öğretmen bahçıvan gibidir." cümlesindeki öğretmen sözcüğü), *metaforun kaynağı* (bahçıvan) ve *metaforun kaynağından konusuna atfedilmesi düşünülen özellikler* (bahçıvanın yetiştirdiği fidanlarla ayrı ayrı ilgilenmesi gibi öğretmenin sınıftaki öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alması) şeklinde açıklayarak metaforun kaynağının, metaforun konusunu farklı bir bakış açısıyla anlamada bir filtre veya süzgeç görevi gördüğünü belirtmiştir. Ulusal ve uluslar arası literatür tarandığında, eğitim sisteminde kullanılan öğretmen, öğretmenlik mesleği ile ilgili metaforların sıkça kullanıldığı görülmektedir: Bullough vd. (1992), Ross et al. (1992), Inbar (1996), Guerrero ve Villamil (2002), Botha (2009), Alger (2009), Shaw, Barry &Mahlis (2008), Forceville (2002), Saban (2004, 2008, 2009), Saban vd. (2006, 2006), Töremen ve Döş (2009), Girmen (2007), Aydoğdu (2008), Arslan ve Bayrakçı (2006), Öztürk (2007) ve Cerit (2008) gibi. Kosova da "öğretmen" ve "öğretmenlik mesleği" kavramları ile ilgili herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Bu bağlamda çalışma bir ilk olacağından öğretmen yetiştirme politikalarına öneriler sunacaktır.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Öğretmen adaylarının "öğretmen" ve "öğretmenlik mesleği" kavramlarına ilişkin algıları; çevreye, kültüre, deneyimlerine, okul yaşantılarına, aldıkları formal ve informal eğitime ve derse karşı tutumlarına bağlı olarak değişmektedir. Öğretmen adaylarının bu algıları, tutumlarını ve mesleğe karşı bakışlarını etkilemektedir. Gelecek nesilleri yetiştirecek olan öğretmen adaylarının öğretmenleri ve öğretmenlik mesleğini nasıl algıladıklarının ortaya çıkarılması bize eğitimin planlanmasında ipuçları verecektir. Bu nedenle öğretmen, öğretmenlik mesleği kavramları metaforlar yolu ile öğretmen adaylarının görüşlerine dayalı olarak araştırılmış ve metaforik tanımlamalar kullanılmıştır. Tüm bunlar göz önüne alındığında çalışmanın amacı, Kosova Prizren Eğitim Fakültesine devam eden öğretmen adaylarının "öğretmen" ve "öğretmenlik mesleği" kavramları hakkındaki düşüncelerini metaforlar kullanarak belirlemektir.

Çalışmada iki araştırma sorusu kullanılmıştır: Kosova Prizren Eğitim Fakültesindeki öğretmen adaylarının öğretmen kavramı için kullandıkları metaforlar nelerdir?; Kosova Prizren Eğitim Fakültesindeki öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleği için kullandıkları metaforlar nelerdir? Çalışmanın Kosova eğitiminin planlanmasına katkı sağlaması ümit edilmesi bakımından önemlidir. Çalışma 2010-2011 Eğitim-öğretim yılında Prizren Eğitim Fakültesi-Kosova' da İlköğretim Bölümünde öğrenim gören 150 (60 I.sınıf-okul öncesi öğretmenliği (OÖ1), 45 II. sınıf-matematik-enformatik

öğretmenliği (ME2), 25 III. sınıf-sınıf öğretmenliği (SÖ3) ve 20 IV. sınıf-sınıf öğretmenliği (SÖ4)) öğretmen adayları ile yapılmıştır. Katılımcıların 126 sı kız (%84), 24 ü erkek (4 I. sınıf- 13 II. sınıf- 4 III. sınıf- 3 IV. sınıf) (%16)dir. Ayrıca, okul öncesi öğretmenliği programında öğretmen adaylarının yaşları birinci sınıfta olmalarına rağmen 21 ile 39 arasında değişmekte, diğer sınıflarda ise 21-24 arasında bulunmaktadır.

3. DENEYSSEL YÖNTEM (EXPERIMENTAL METHOD)

Prizren Eğitim Fakültesi Türkçe İlköğretim Bölümünde öğretim süresi 4 yıldır ve eğitim dili Türkçedir. Okul öncesi öğretmenliğinden bir sınıf, matematik-enformatik öğretmenliğinden bir sınıf, sınıf öğretmenliği 3. sınıflar bir sınıf ve sınıf öğretmenliği 4. sınıflar ise bir sınıftır. Çalışmaya katılımcılar gönüllü katılmıştır. Doldurdukları anket formlarına isimlerini yazmamaları istenmiştir. Çalışma bir olgu bilim (fenomoloji) çalışmasıdır. Fenomoloji kullanılarak bize tümüyle yabancı olmayan aynı zamanda da tam anlamıyla kavrayamadığımız olguları araştırmayı amaçlayan çalışmalar için uygun bir araştırma zemini oluşturur (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Çalışmada veriler açık uçlu ve çoktan seçmeli soruları içeren anket yoluyla 2010-2011 bahar yarıyılında elde edilmiştir. Veri toplama aracı hazırlanırken, bireylerin sahip olduğu algıları ortaya çıkarmada *metaforların bir araç olarak kullanıldığı* çalışmalar incelenmiştir (Inbar, 1996; Guerrero ve Villamil, 2002; Alger, 2009; Shaw vd. 2008; Saban 2004, 2008, 2009; Saban vd. 2006; Töremen ve Döş, 2009; Aydoğdu, 2008; Öztürk, 2007; Cerit, 2008; Aydın ve Ünaldı, 2010). Yapılan araştırmalarda likert tipi ölçekler kullanılsa da, birçoğunda katılımcıların açık uçlu cümleleri tamamlamaları istenmiştir. Bu nedenle anket için önce ön görüşmeler yapılmış ve daha sonra yazılı form şekline dönüştürülmüş ve üç bölümden oluşmuştur. Katılımcılardan "Öğretmen . . . gibidir. Çünkü, . . ."; "Öğretmenlik . . . gibidir. Çünkü, . . ." ifadeleri verilerek öğretmen, öğretmenlik ile ilgili imajları ve bunların sebepleri belirlenmeye çalışılmıştır. İkinci bölümde "Öğretmeni bir çiçek/bitki ile tanımlamak istersek hangi çiçek olurdu? Nedenlerinizi yazınız"; ifadelerini doldurmaları istenmiştir. Üçüncü bölümde, "Öğretmeni bir renk ile tanımlamak istersek hangi renk olurdu? Nedenlerinizi yazınız" ifadelerini doldurmaları istenmiştir. Dördüncü bölümde ise "Öğretmeni bir hayvan ile tanımlamak istersek hangi hayvan olurdu? Nedenlerinizi yazınız"; ifadesini doldurmaları istenmiştir.

3.1. Veri Analizi (Analysis)

Nitel Araştırma metodlarından tarama ve içerik analizi kullanılarak toplanan veriler analiz edilmiştir. Tarama yöntemiyle olaylar betimlenmeye çalışılmaktadır (Karasar, 1995, 77). Bu çalışmada, öğretmen adaylarının öğretmen, öğretmenlik mesleği ile ilgili algıları metaforlar aracılığıyla tespit edilmeye çalışılmıştır. Katılımcılar tarafından yazılan metaforik ifadelerin analiz edilmesi ve yorumlanması beş aşamada gerçekleştirilmiştir*: (1) Adlandırma Aşaması, (2) Tasnif Etme (Eleme ve Arıtma) Aşaması, (3) Kategori Geliştirme Aşaması, (4) Geçerlik ve Güvenirliği Sağlama Aşaması ve (5) Verilerin sayısallaştırma Aşaması[†] (Yıldırım ve Şimşek, 2005, 228). 1. Adlandırma aşaması: Bu aşamada katılımcılar tarafından üretilen metaforlar listelenmiş ve her metafor kodlanmıştır (örneğin, su. Anne,

* Verilerin analizinde Yıldırım ve Şimşek (2005); Saban, Koçbeker ve Saban (2006); Saban (2009)'ın çalışmalarından yararlanılmıştır.

[†] Verilerin aşamalarının belirlenmesinde Aydın, Ünaldı (2010) nın çalışmasından faydalanılmıştır.

çiçek, gökkuşağı.. vb). 2. *Tasnif etme (eleme ve arıtma) aşaması*: Bu aşamada "metafor analizi" teknikleri kullanılarak her metafor, parçalara ayrıştırıldı ve diğer metaforlarla olan benzerlikleri veya ortak özellikleri bakımından analiz edilmiştir. Yazılan metaforlar tekrar tek tek okunup gözden geçirilerek, her metafor (1) *metaforun konusu*, (2) *metaforun kaynağı* ve (3) *metaforun konusu ile metaforun kaynağı arasındaki ilişki bakımından* analiz edilmiştir. Böylece "örnek metafor listesi" oluşturulmuştur. Bu liste, iki temel amaç için hazırlanmıştır: (a) Metaforların belli bir kategori altında toplanmasında bir başvuru kaynağı olarak kullanmak ve (b) bu araştırmacının veri analiz sürecini ve yorumlarını geçerli kılmak. 3. *Kategori geliştirme aşaması*: Bu aşamada, temel olarak öğretmen adayları tarafından üretilen metaforlar, "öğretmen ve öğretmenlik mesleği" kavramlarına ilişkin sahip oldukları ortak özellikler bakımından irdelenmiştir. Metafor listesi oluşturularak her metaforun "öğretmen ve öğretmenlik mesleği" olgularının nasıl kavramsallaştırdığına bakılmıştır. Öğretmen adayları tarafından üretilen her metafor -bir tema ile ilişkilendirilerek, toplam 11 farklı kavramsal öğretmen tipi- kategorisi oluşturulmuştur. 4. *Geçerlik ve güvenilirliği sağlama aşaması*: Araştırma sonuçlarının inandırıcılığın sağlanması için *geçerlik* ve *güvenirlik* en önemli iki ölçüttür (Yıldırım ve Şimşek, 2003). Araştırmacının güvenilirliğini sağlamak için *uzman görüşüne* başvurulmuştur. Bu amaç doğrultusunda, uzman üç kişiye iki liste verilmiştir: Bunlar; (a) üretilen metaforlara ait örnek metaforun dizili olduğu bir liste, (b) 11 farklı kavramsal öğretmen tipi kategorinin adlarını ve özelliklerini içeren bir liste. Uzmanlardan bu iki listeyi de kullanarak birinci listedeki örnek metafor listesini, ikinci listedeki 11 kavramsal öğretmen tipi kategorisiyle (hiçbir metafor dışarıda bırakılmayacak şekilde) eşleştirmeleri istenmiştir. Daha sonra, uzmanın yaptığı eşleştirmeler araştırmacının kendi kategorileriyle karşılaştırılmıştır. Karşılaştırmalarda görüş birliği ve görüş ayrılığı sayıları tespit edilerek araştırmacının güvenilirliği, Miles ve Huberman'ın (1994: 64) formülü ($Güvenirlik = \frac{\text{görüş birliği}}{\text{görüş birliği} + \text{görüş ayrılığı}}$) kullanılarak hesaplanmıştır. Nitel çalışmalarda, uzman ve araştırmacı değerlendirmeleri arasındaki uyumun %90 ve üzeri olduğu durumlarda istenilen düzeyde bir güvenilirlik sağlanmış olmaktadır (Saban, Koçbeker ve Saban, 2006; Saban, 2009). Bu araştırmacının güvenilirlik çalışmasında % 95 oranında bir güvenilirlik sağlanmıştır. Güvenirlik çalışması kapsamında görüşüne başvuru alan uzman, 2 metaforu araştırmacının yaptığından farklı bir kategoriye yerleştirerek ilişkilendirmiştir. 5. *Verileri bilgisayar ortamına aktarma aşaması*: Bütün veriler bilgisayar ortamına aktarıldıktan sonra elde edilen veriler sayısallaştırılarak frekans (f) ve yüzdeleri (%) hesaplanmıştır.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA (FINDING AND DISCUSSIONS)

Bu bölümde, araştırmadan elde edilen bulgular, öğretmen kavramı ve öğretmenlik mesleği kavramlarına ait metaforlardan elde edilen bulgular 11 farklı öğretmen tipi altında toplanmıştır (Tablo 1).

Tablo 1. Metaforlardan üretilen öğretmen tipleri
(Table 1. Teacher types from generated metaphors)

Öğretmen Tipi	OÖ*		Mat-Enf**		SÖ3***		SÖ4****		Toplam	
	N _{OÖ1} =60		N _{Mat-enf2} =45		N _{SÖ3} =25		N _{SÖ4} =20		N _{TOP} =150	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Rehber Öğretmen	8	15	7	14	3	10	2	10	20	13
Fedakar Öğretmen	3	6	3	6	1	3	1	5	8	5
Aydınlatıcı Öğretmen	4	8	6	12	1	3	1	5	12	7
Bilgi kaynağı Öğretmen	5	9	2	3	3	10	2	10	12	7
Taşıyıcı Öğretmen	4	8	4	8	4	13	3	15	15	11
Bütünleştirici Öğretmen	7	13	6	12	3	10	2	10	18	12
Kişilik Modeli Öğretmen	3	6	5	10	3	10	1	5	12	7
Gelişim Unsuru Öğretmen	2	3	6	12	2	7	1	5	11	7
Yenilikçi Öğretmen	7	13	6	12	3	10	1	5	17	10
Şekil Verici Öğretmen	6	11	2	3	2	7	1	5	11	7
Otoriter Öğretmen	4	8	4	8	5	17	5	25	18	14
Toplam	53	100	51	100	30	100	20	100	154	100

*Okul öncesi öğretmenliği-OÖ1
öğretmenliği ME2

**Matematik-enformatik

***Sınıf öğretmenliği 3. sınıf -SÖ3
sınıf SÖ4

****Sınıf öğretmenliği 4.

Yukarıdaki tablodan da görüldüğü gibi, öğretmen adaylarının ürettikleri metaforlara ait tablo incelendiğinde, okul öncesi öğretmenliği bölümü öğretmen adaylarının en çok tercihleri; "rehber öğretmen" (%15), "bütünleştirici öğretmen" (%13), "yenilikçi öğretmen" (%13) ve "şekil verici öğretmen" (%11) tipidir. Matematik-enformatik öğretmenliği bölümü öğretmen adaylarının en çok tercihleri; "rehber öğretmen" (%14), "aydınlatıcı öğretmen" (%12), "bütünleştirici öğretmen" (%12), "gelişim unsuru öğretmen" (%12) ve "yenilikçi öğretmen" (%12) tipidir. Sınıf öğretmenliği 3.sınıf bölümü öğretmen adaylarının en çok tercihleri; "otoriter öğretmen" (%17), "taşıyıcı öğretmen" (%13), "rehber öğretmen" (%10), "bilgi kaynağı öğretmen" (%10), bütünleştirici (%10), "kişilik geliştirici"(%10) ve "yenilikçi öğretmen" (%10) tipidir. Sınıf öğretmenliği 4.sınıf bölümü öğretmen adaylarının en çok tercihleri; "otoriter öğretmen" (%25), "taşıyıcı öğretmen" (%15), "rehber öğretmen" (%10), "bilgi kaynağı öğretmen" (%10) ve "bütünleştirici öğretmen" (%10) modeline uygun metaforlar üretmişlerdir.

- **Rehber Öğretmen:** Öğretmen adaylarından okul öncesi öğretmen adayları 8(%15), Matematik-Enformatik öğretmen adayları 7 (%14), 3.sınıf sınıf öğretmenliği öğretmen adayları 3(%10), 4.sınıf sınıf öğretmenliği öğretmen adayları 2(%10) metafor üretmişlerdir. En sık kullandıkları metaforlar: yol, pusula, rehberdir.

Güvercinler yavrularını eğitip, rehberlik yapıp onları belli bir olgunluğa ulaştırdıktan sonra bırakırlar, öğretmenler de aynıdır.

Öğrencilerini pusula gibi aydınlığa yöneltirler. Yani öğretmeni yönlendiren, rehberlik eden ve karar verme sürecinde yardımcı olan kişi olarak görmektedirler.

- **Fedakar Öğretmen:** Öğretmen adaylarından okul öncesi öğretmen adayları 3(%6), Matematik-Enformatik öğretmen adayları 3 (%6), 3.sınıf sınıf öğretmenliği öğretmen adayları 1(%3), 4.sınıf sınıf öğretmenliği öğretmen adayları 1(%3) metafor üretmişlerdir. En sık kullandıkları metaforlar: ebeveyn, kutsal

meslek, özveri, gönül verme, çiçek (gül), sevgi, şevket, güven vericidir.

Öğretmenler gül gibi, sabırlı, anlayışlı çiçekler gibidir.

Aslan ormanın kralı olarak nasıl hayvanları korursa, öğretmenler de öğrencilerini aynı şevkatle kötülüklerden korur.

Anne gibidir, nasıl anne çocuklarına sahip çıkıyorsa öğretmen de öğrencilerine sahip çıkar.

Dağ/kaya gibi tüm zorluklara göğüs gerer.

Dağ gibi sağlam ve her öğrencinin korkmadan güvenebileceği, sırtını dayayabileceği bir kişidir.

Üretilen metaforlara göre öğretmenlik ve öğretmenlik mesleği anne-babanın öğrencilerine gösterdiği şevkat, güven olarak algılandığı, özveri ve gönül verme işi olduğudur.

• **Aydınlatıcı Öğretmen:** Öğretmen adaylarından okul öncesi öğretmen adayları 4(%8), Matematik-Enformatik öğretmen adayları 6 (%12), 4. sınıf öğretmenliği öğretmen adayları 1(%3), 4.sınıf, sınıf öğretmenliği öğretmen adayları 1(%5) metafor üretmişlerdir. En sık kullandıkları metaforlar: güneş, ışık, ay, yıldız, gökkuşağı, fener, ve nefestir.

Altın sarıdır, güneş de sarıdır. Güneş bütün dünyayı ısıtır. Bir öğretmenin bilgisi de bütün öğrencileri eğitmeye ısıtmaya yeter.

Güneş gibi bizi her zaman aydınlatır.

Işık gibi öğretmen de bütün nesillere bilgisiyle ışık tutar.

Fener gibi her zaman karanlıkları aydınlatır.

Nefes gibi her zaman ihtiyaç duyulan bir meslektir.

Katılımcılar öğretmeni öğrencilerini aydınlatan ışık, fener, güneş gibi görmektedirler.

• **Bilgi Kaynağı Öğretmen:** Öğretmen adaylarından okul öncesi öğretmen adayları 5(%9), Matematik-Enformatik öğretmen adayları 2(%3), 3.sınıf sınıf öğretmenliği öğretmen adayları 3(%10), 4.sınıf sınıf öğretmenliği öğretmen adayları 2(%10) metafor üretmişlerdir. En sık kullandıkları metaforlar: Kitap, defter, depo, deniz, okyanus, inek, bilgi kaynağı, internet, kaynak, değerli eşya, sonsuzluk, toprak, gül, papatya ve ekmektir. Gül ve papatya için verilen örnek:

Öğretmen de öğrencilerini bilgilendirir ve güzel bilgiler saçar.

Papatya yapraklarını teker teker döker, öğretmen de bilgilerini öğrencilere teker teker dağıtır.

Öğretmen gülerken yüzünde güller açar ve gül ne kadar bıkmadan usanmadan çiçek açarsa öğretmende bıkmadan usanmadan öğrenciye yeni konuları anlatır.

Nilüfer çiçeği su üzerinde yüzer. Öğretmen de öğrencilerine bilgi aktarmak için bilim sularında durmaksızın yüzer.

Mavi sonsuzluğun rengidir, öğretmen de sonsuza kadar hatırlanacaktır.

Kırmızı ateşi anımsatır, öğretmende bilgi saçar.

Öğretmen, kitap gibidir.

Öğretmen, değerli bir eşya gibidir.

Öğretmen, depo gibi tüm bilgileri saklar.

Öğretmen okyanus gibidir, içinde binbir zenginlik saklıdır.

Verimli toprak gibidir, nasıl toprakta meyve sebze yetişirse öğretmen de öğrencilerini yetiştirir.

Bu metafora göre öğretmen bilgi kaynağıdır, her şeyi bilen bir anlam taşımaktadır. Sonsuzluk ifadesi ile de ulaşılamaz bir kişi ya da bilgi kaynağı olduğu vurgulanmıştır.

- **Taşıyıcı Öğretmen:** Öğretmen adaylarından okul öncesi öğretmen adayları 4(%8), Matematik-Enformatik öğretmen adayları 4(%8), 3.sınıf sınıf öğretmenliği öğretmen adayları 4(%13), 4.sınıf sınıf öğretmenliği öğretmen adayları 3(%15) metafor üretmişlerdir. En sık kullandıkları metaforlar: Arı, aslan, karıncadır.
Arı birçok çiçekten faydalanarak bal yapar, öğretmen de kitaplardan bilgi toplar ve öğrencilere aktarır.
Karınca gibi öğretmenler çalışmak için gün ve saat beklemeler. Gece yatağına uzandıkları zaman, o gün ne yaptığını ve yarın ne yapacağını kendine sormadan uyumazlar.
Üretilen bu metaforlara göre çalışkan ve onları bir yerlere yükselmesi için taşıyacak olan kişidir.
- **Bütünleştirici Öğretmen:** Öğretmen adaylarından okul öncesi öğretmen adayları 7(%13), Matematik-Enformatik öğretmen adayları 6(%12), 3.sınıf sınıf öğretmenliği öğretmen adayları 3(%10), 4.sınıf sınıf öğretmenliği öğretmen adayları 2(%10) metafor üretmişlerdir. En sık kullandıkları metaforlar: meyve ağacı, çam ağacı, elma ağacı, orman, kraliçe arı, gökkuşağıdır.
Elma ağacı nasıl çorak topraklar dışında her toprakta meyve verir ve sert iklimlere dayanırsa, öğretmenler de her koşulda öğrencilerini yetiştirir.
Ağaçlar her mevsim başka başka meyve verir, öğretmen de her dönem başka başka öğrenci yetiştirir.
Ağaç nasıl yeni meyveler veriyorsa öğretmende öyledir, yeni yeni öğrenciler yetiştirip onları olgunlaştırıp faydalı kişiler olmasını sağlar.
Gökkuşağı rengarenktir, bu yüzden öğretmenler de öğrencilerine sadece bilgi veren bir kişi değil aynı zamanda arkadaş, sırdaş, ebeveyn gibi öğrencinin herşeyi olabilir.
Arı bal yapar ve öğretmen de öğrencilere bilgi verir sunar.
Üretilen bu metaforlar göz önüne alındığında tüm öğrencilerini aynı gören renk, dil, din, ırk ayrımı yapmayan bir kişidir.
- **Kişilik Modeli Öğretmen:** Öğretmen adaylarından okul öncesi öğretmen adayları 3(%6), Matematik-Enformatik öğretmen adayları 5(%10), 3.sınıf sınıf öğretmenliği öğretmen adayları 3(%10), 4.sınıf sınıf öğretmenliği öğretmen adayları 1(%5) metafor üretmişlerdir.
Defne nasıl hoş görüyü ifade ederse öğretmen de çok hoşgörülüdür..
Mavi tarafsızlığı ifade ediyorsa öğretmen de aynı şekilde, olaylara objektif yaklaşır.
Arılar çalışkandır, öğretmenler de devamlı öğrencileri eğitmek için çalışırlar.
Ayna gibi herkes ona bakar ve herşeyi görür.
En sık kullandıkları metaforlar: ayna, örnek alma, adam gibi olma, tarafsız, objektif, model olma beyaz rengi temsil etmedir. Öğretmen öğrenciler için tam anlamıyla objektif, tarafsız olan bir modeldir.
- **Şekil Verici Öğretmen:** Öğretmen adaylarından okul öncesi öğretmen adayları 6(%11), Matematik-Enformatik öğretmen adayları 2(%3), 3.sınıf sınıf öğretmenliği öğretmen adayları 2(%7), 4.sınıf sınıf öğretmenliği öğretmen adayları 1(%5) metafor üretmişlerdir.

Beyaz temizliği simgeler, öğretmenler de öğrencilere kirliliği ve yanlışı öğretmez.

Nakış işleme mesleği gibidir çünkü nakış işler gibi herşeyi en küçük ayrıntısına kadar belirgin ve gözle görülür bir ilerleme içinde usanmadan ve yorulmadan işler.

Öğretmen sanatçı gibidir kendisine emanet edilen çocukların iyi yetişmesi için çaba gösterir ve onları geleceğe hazırlayan bir mesleğin temelidir, yaratıcısıdır.

Kilim nasıl dokudukça büyür güzelleşirse, öğretmende öğrencilere yeni yeni şeyler öğrettikçe o öğrencilerde çok iyi yetişir.

En sık kullandıkları metaforlar: bilgiyi işleme, nakış işleme, kilim dokuma, toprak, sanaçtı, usta-cıracak ve doktordur. Öğretmen onları şekillendirip nakış gibi işleyen kişidir.

- **Yenilikçi Öğretmen:** Öğretmen adaylarından okul öncesi öğretmen adayları 7(%13), Matematik-Enformatik öğretmen adayları 6(%12), 3.sınıf sınıf öğretmenliği öğretmen adayları 3(%10), 4.sınıf sınıf öğretmenliği öğretmen adayları 1(%5) metafor üretmişlerdir. En sık kullandıkları metaforlar: modernleşme, yenilenme, bukelemun, geniş vizyon sahibi olma, teknoloji, çağdaş düşünce, yeşil renktir.

Yeşil yenilikçiliği ifade eder, öğretmen de hep yenilikçi olmalıdır.

Su ve yol gibidir çünkü hiçbir zaman bitmeyen ve her gün kendisini geliştirmeye gerektiren bir meslek dalıdır.

Ekmeğe, su ve hava gibi nasıl insan yemeden içmeden nefes almadan yaşayamaz. Bir devletin geleceğinin parlak olması, bilgili öğrencilerin yetişmesi öğretmenlere bağlıdır.

Çağdaş düşünce gibidir. Çünkü bizleri cahillikten kurtarır.

Bu metforlar göz önüne alındığında, çağa ayak uyduran, yeni yaklaşım, araç ve gereçleri kendi gelişimi ve öğrencileri için kullanmaya açık bir kişidir.

- **Gelişim unsuru Öğretmen:** Öğretmen adaylarından okul öncesi öğretmen adayları 2(%3), Matematik-Enformatik öğretmen adayları 6(%12), 3.sınıf sınıf öğretmenliği öğretmen adayları 2(%7), 4.sınıf sınıf öğretmenliği öğretmen adayları 1(%5) metafor üretmişlerdir.

Elma ağacında her yıl bol bol elma yetişir, öğretmenler de öğrenci yetiştirir.

En sık kullandıkları metaforlar: bitki, fidan, ağaç, toprak, hayat ve yaratıcılıktır. Gelişime yeniliğe açık bir kişidir.

- **Otoriter Öğretmen:** Öğretmen adaylarından okul öncesi öğretmen adayları 4(%8), Matematik-Enformatik öğretmen adayları 4 (%8), 3.sınıf sınıf öğretmenliği öğretmen adayları 5(%17), 4.sınıf sınıf öğretmenliği öğretmen adayları 5(%25) metafor üretmişlerdir. En sık kullandıkları metaforlar: Lacivert renkle, kral, aslan, kraliçe arı metaforlarıdır.

Lacivert sonsuzluğu, otoriteyi ve verimliliği ifade ettiği için. Arıların başında kraliçe arı gibi, öğretmenler de öğrencilerinin başındadır.

Aslana kuvveti, yiğitliği, hakimliği ve yardım severliği yüzünden 'Orman krallığı' münasip görülmüştür. Öğretmeni, aslan dururken başka hangi hayvanla tanımlayabilirdik ki!!!.

Aslan ormanın kralıdır, öğretmen de kendi dalında bir kraldır

Bazen karınca bazen aslan gibidir. Ara sıra sert ara sıra yumuşak kalpli olur.

Doktor gibi sürekli insanlarla iletişim içinde ve onlarla uğraş halindedir.

Lacivert renkle öğretmeni ve öğretmenlik mesleğini ifade etmişlerdir. Lacivert renk otoriteyi ve sorumluluğu temsil etmektedir. Diğer iki bölümün adaylarının tersine, sınıf öğretmenliği öğretmen adayları hala öğretmeni bir otorite figürü olarak görmektedir.

Bu bölümde ise öğretmen adaylarının öğretmen kavramı için ürettikleri metaforlar ve örneklerine yer verilecektir: gül için 66, orkide için 28, papatya için 19, menekşe için 14, karanfil için, 9, elma ağacı için 14, lale için 5, defne için 5, nilüfer için 4 metafor üretmişlerdir. Renk için ise; gökkuşağı 50, beyaz, 45, yeşil 30, mavi 25, kırmızı 7, pembe 3, lacivert 7, turuncu 8, sarı renk için ise 9 metafor üretmişlerdir. Öğretmen kavramı için kullandıkları metaforlar ise arı 40, karınca 30, inek 5, kurt 10, tavşan 5, kuş 5, bülbül 5, güvercin 10, anka 5, kırlangıç 10 ve fil için ise 7 metafor üretmişleridir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER (CONCLUSIONS AND RECOMMENDATIONS)

Katılımcıların "öğretmen", "öğretmenlik mesleği" kavramları hakkında farklı imajlara sahip oldukları görülmektedir. Bu sonuçların farklı sebepleri olabilir. Katılımcılar tarafından ifade edilen metaforların doğru ya da yanlış olduğunu ifade edemeyiz. Katılımcıların verdikleri cevaplar irdelenmiş metaforik ifadelerinin kültürlerine, bireysel deneyimlerine bağlı olduğu görülmüştür. Çalışmada, "öğretmen" ve "öğretmenlik mesleği" kavramları birlikte ele alınmış ve öğretmen adaylarının bu iki kavrama yaptıkları yüklemeler analiz edilmiştir. "Öğretmen" ve "öğretmenlik mesleği" kavramları ile ilgili öğretmen adayları çok sayıda metafor üretmişler, bunları çiçek, renk ve hayvanlar yoluyla örneklendirmişlerdir. Çalışma öğretmen adaylarının "öğretmen" ve "öğretmenlik mesleği" kavramlarını nasıl algıladıklarını hakkında ipuçları vermektedir. Öğretmen adaylarının ürettikleri metaforlardan en ilginç olanları şunlardır: öğretmenliği kutsal bir mesleğe, dini ibadete, doktorluğa, hayata, ebeveyne, araca, güneşe, toprağa, fenere, nefese, ekmeğe, sanata, kilime ve güle benzetilmiştir. Buradaki metaforlardan elde edilen bilgilere göre, öğretmen adaylarının öğretmenliği ebeveyne kutsal bir meslek, nakış işlemeye benzettikleri gibi aya çıkmak, zor iş, sonsuzluk dünyanın geleceği gibi ulaşılmamasının zor olduğu konusunda endişelerinin bulunduğu görülmektedir. Öğretmen adaylarının yaptıkları yüklemeler dikkate alındığında bu yüklemelerim olumlu anlam taşıdığı görülmektedir. Saban, Koçbeker ve Saban (2007) çalışmalarında, metaforların amaçlı olduğunu vurgulamışlardır. Özellikle "...Çünkü..." ifadelerine katılımcıların verdikleri cevaplar birbirinden farklıdır. Çalışmada metaforlar Saban (2008) in sonuçları ile örtüşmektedir. Mahlion ve Maxson (1988) ve Balcı (2001) öğretmeni otoriter bulmuş olmasına rağmen sınıf öğretmenliği adayları hariç diğer bölümler öğretmeni otorite olarak görmemektedir. "Öğretmen" ve "öğretmenlik mesleği" kategorilerine yükledikleri anlamlar sırasıyla dikkate alındığında öğretmen adaylarının daha çok rehber, yansıtıcı öğretmen, şekil verici, yenilikçi, bilgi kaynağı, gelişim unsuru, fedakar, aydınlatıcı, kişilik modeli, bütünleştirici, taşıyıcı kişilik modellerine yüklemeler yaptıkları bulunmuştur.

Gelecek nesilleri yetiştirecek kişilerin öğretmenler olduğu düşünülürse, nitelikli öğretmen eğitime gereken önem verilmelidir. "Balık vermek" yerine "balık tutmayı" yani öğrenmeyi öğretmeliyiz. Prizren Eğitim Fakültesi ilköğretim bölümü öğretmen adaylarının "öğretmen" ve "öğretmenlik mesleği" ile ilgili metaforik algılarının bilinmesi öğrenme ve öğretmede yardımcı olacak ve eğitim fakültesindeki derslerin yeniden yapılandırılmasına imkan

sağlayacaktır. Hem öğretmenlerin hem de öğretmen adaylarının inanç, duygu ve düşüncelerini metaforlar kullanarak geliştirmek mümkündür. Metaforlar öğretmenlerin kendi statülerini ve sorumluluklarını gözden geçirmelerine yardımcı olur. Toplumdaki öğretmenlerin sosyal statülerinin ne olduğu hakkında bilgi toplanıp gerekenler yapılabilir. Metaforlar özellikle soyut konuların öğretiminde yardımcı teknik olarak kullanılabilir. Çalışmada sadece dilsel metaforlar kullanılmıştır. Soyut konuların veya derslerin öğretiminde imgesel metaforlardan yararlanarak görsel materyallerin hazırlanması sağlanabilir. Çalışmadan elde edilen bulgular, özel olarak akademisyenlere, eğitim planlamacılarına, müdürlere, öğretmenlere, müfettişlere, farklı bir bakış açısı kazandırabilir. Çalışma grubuna müfettişler, öğretmenler, öğrenciler, veliler de dahil edilebilir.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Alger, C., (2009). Secondary Teachers' Conceptual Metaphors of Teaching and Learning: Changes Over the Career Span. *Teaching and Teacher Education: An International Journal of Research and Studies*, 25 (5), 743-751.
2. Arslan, F., (2008). Metaforik Tercihler Bakımından Akif'i Okuyabilmek. I.Uluslararası Mehmet Akif Sempozyumu, 259, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi.
3. Arslan, M.M. ve Bayrakçı, M., (2006). Metaforik düşünme ve öğrenme yaklaşımının eğitim-öğretim açısından incelenmesi. *Millî Eğitim*, 35(171), 100-108.
4. Aydoğdu, E., (2008). İlköğretim Okullarındaki Öğrenci ve Öğretmenlerin Sahip Oldukları Okul Algıları ile İdeal Okul Algılarının Metaforlar Yardımıyla Analizi: Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
5. Aydın, F. and Unaldi, U.E., (2010). The Analysis of Geography Teacher Candidates' Perceptions Towards "Geography" Concept with the Help of Metaphors, *International Online Journal of Educational Sciences*, 2(2), 600-622.
6. Balcı, A., (2001). Sosyal Bilimlerde Araştırma, PegemA Yayıncılık: Ankara.
7. Botha, E., (2009). Why metaphor matters in education. *South African Journal of Education*, 29, 431-444.
8. Bullough, R.V.J., Knowles, J.G., and Crow, N.A., (1992). *Emerging as a Teacher*. London and New York: Routledge.
9. Cerit, Y., (2008). Öğretmen Kavramı ile İlgili Metaforlara İlişkin Öğrenci, Öğretmen ve Yöneticilerin Görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(4), 693-712.
10. Ergül, H.F., (2009). Kosova'da Türkçe Eğitim ve Sınıf Öğretmeni Yetiştirme İhtiyacı. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13 (2009), 39-51.
11. Girmen, P., (2007). İlköğretim Öğrencilerinin Konuşma ve Yazma Sürecinde Metaforlardan Yararlanma Durumları: Doktora tezi, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
12. Guerrero, M.C.M. and Villamil, O.S., (2002). Metaphorical Conceptualizations of ELS Teaching and Learning. *Language Teaching Research*, 6(2), 95-120.
13. Inbar, D., (1996). The Free Educational Prison: Metaphors and Images. *Educational Research*, 38(1), 77-92.
14. Karasar, N., (1995). *Araştırmalarda Rapor Hazırlama*, 10. baskı, Nobel Yayın Dağıtım Ltd.: Ankara.
15. Koro, B., (1999). Kosova'da Türkçe Eğitimin Gelişimi (1). *Sofra Kültür ve Sanat Dergisi*, 1(4), Mamuşa. 22-23.

16. Levine, P.M., (2005). Metaphors and Images of Classrooms. ERIC: EJ724893.
17. Miles, M.B. and Huberman, A.M., (1994). Qualitative Data Analysis. Thousand Oaks, CA: Sage.
18. Öztürk, Ç., (2007). Sosyal Bilgiler, Sınıf ve Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının "Coğrafya" Kavramına Yönelik Metafor Durumları. Ahi Evran Üniversitesi, Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 8(2), 55-69.
19. Presmeg, N.C., (1998). 'Metaphoric and Metonymic Signification in Mathematics', Journal of Mathematical Behavior 17(1), 25-32.
20. Reeder, S., Utley, J., and Cassel, D., (2009). Using Metaphors as a Tool for Examining Preservice Elementary Teachers' Beliefs About Mathematics Teaching and Learning. School Science and Mathematics, 109(5), 290-297.
21. Rızvanoğlu, K., (2007). Grafik Kullanıcı Arayüzlerinde Metaforların Kültürlerarası Kavranışı: Fransa ve Türkiye'de Bir e-Öğrenim Sitesi Üzerinden Karşılaştırmalı Bir Çalışma. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü: İstanbul.
22. Ross, E.W., Cornett, J.W., and McCutcheon, G., (Eds.) (1992). Teacher Personal Theorizing - Connecting Curriculum Practice, Theory, and Research. New York: State University of New York Press.
23. Saban, A., (2004). Giriş Düzeyindeki Sınıf Öğretmeni Adaylarının "Öğretmen" Kavramına İlişkin İleri Sürdükleri Metaforlar. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 2(2), 131-155.
24. İlköğretim I. Kademe Öğretmen ve Öğrencilerinin Bilgi Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Zihinsel İmgeler (2008). İlköğretim Online, 7 (2), 421-455.
25. Öğretmen Adaylarının Öğrenci Kavramına İlişkin Sahip Olduğu Zihinsel İmgeler (2009). Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 7(2), 281-326.
26. Saban, A., Koçbeker, B.N., and Saban, A., (2006). Öğretmen Adaylarının Öğretmen Kavramına İlişkin Algılarının Metafor Analizi Yoluyla İncelenmesi. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri (Educational Sciences: Theory & Practice), 6(2), 461-522.
27. Prospective Teachers' Conceptions of Teaching and Learning Revealed Through Metaphor Analysis (2007). Learning and Instruction, 17, 123-139.
28. Semerci, Ç., (2007). "Program Geliştirme" Kavramına İlişkin Metaforlarla Yeni İlköğretim Programlarına Farklı Bir Bakış. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Aralık, 31(2), 125-140.
29. Senemoğlu, N., (2007). Gelişim Öğrenme ve Öğretim: Kuramdan Uygulamaya. Ankara: Gönül Yayıncılık.
30. Shaw, D., Massengill, B., and Mahlios, M., (2008). Preservice Teachers' Metaphors of Teaching in Relation to Literacy Beliefs. Teachers and Teaching: Theory and Practice, 14 (1), 35-50.
31. Sofuoğlu, E. ve Topsakal, C., (1997). Osmanlı Devleti'nin Kosova Eğitim Sistemi'ne Yönelik Yönetimsel Düzenlemeleri, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi. Haziran 2007. 4(1), 60-80. <http://efdergi.yyu.edu.tr>
32. Sterenberg, G., (2008). Investigating Teachers' Images of Mathematics. Journal of Mathematics Teacher Education, 11, 89-105.
33. Türk Dil Kurumu Sözlüğü, (2011). <http://www.tdk.gov.tr> adresinden şubat 2011 de indirilmiştir.

34. Töremen, F. ve Döş, İ., (2009). İlköğretim Öğretmenlerinin Müfettişlik Kavramına İlişkin Metaforik Algıları. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri (Educational Sciences: Theory & Practice), 9(4), 1973-2012.
35. Yıldırım, A. ve Şimşek, H., (2005). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (5. baskı), Ankara: Seçkin Yayıncılık.
36. Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (2006). Ankara: Seçkin Yayınevi.